

JAFNRÉTTISSTEFNA LEIKSKÓLA KÓPAVOGS

JAFNRÉTTISÁÆTLUN NÚPS

Efnisyfirlit

Inngangur	3
<i>Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs</i>	4
<i>Jafnréttisáætlun Núps</i>	6
Markmið jafnréttisáætlunar:.....	6
Nemendur	7
Foreldrar / Forráðamenn.....	9
Kennarar og aðrir starfsmenn	10

Inngangur

Hér ber að líta jafnréttisstefnu leikskóla Kópavogs sem byggir á lögum, reglugerðum, stjórnarskrá og sáttmálum sem sett hafa verið um málefnið. Markmið jafnréttismenntunar í [Aðalnámskrá leikskóla](#) hafa verið höfð að leiðarljósi við gerð stefnunnar. En þar segir m.a. að markmiðið sé að skapa tækifæri fyrir alla til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og lifa ábyrgu lífi í frjálsu samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Í skólastarfi skulu allir taka virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis.

Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs

Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs er gerð í samræmi við ákvæði laga um [Jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla](#), [Aðalnámskrá leikskóla](#), [Barnasáttmálann](#) og [Stjórnarskrá Íslands](#). Stefnan tekur einnig mið af [Jafnréttis- og mannauðsstefnu Kópavogsbæjar](#), [Starfsmannastefnu Kópavogsbæjar](#) sem og öðrum áætlunum sem koma inn á mismunun s.s. jafnréttisáætlun, eineltisáætlun og forvarnaráætlun um kynbundið ofbeldi.

Jafnréttisstefna á við um nemendur, foreldra og starfsfólk leikskólans og á að tryggja að jafnrétti nái til allra í leikskólasamfélaginu. Stefnt er að allir aðilar njóti jafns réttar án tillits til kyns, kynþáttar, trúarbragða, uppruna, fötlunar og/eða kynhneigðar. Lögð er áhersla á að komið sé fram við alla af virðingu á jákvæðan og uppbyggilegan hátt og lagst gegn hvers konar einelti. Leggja skal áherslu á góðan staðblæ sem hvetur til góðra og skapandi verka.

Markmið stefnunnar er að stuðla að jafnrétti á sem viðtækustum grunni í leikskólum Kópavogs og ber öllum starfsmönnum leikskóla Kópavogs að starfa í samræmi við hana. Stefnan nær til námskráa leikskóla Kópavogs, námskrár leikskólans, starfsmannastefnu og samvinnu við foreldra. Hún á að endurspeglar að allir skulu vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, fötlunar, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ættar og stöðu að öðru leyti. Konur og karlar, drengir og stúlkur skulu njóta jafns réttar í hvívetna.

Mikilvægt er að tryggja jafnrétti í víðum skilningi til að hæfileikar allra fái notið sín og leikskólinn njóti þess mannauðs sem býr í hverjum og einum. Í jafnréttisstefnu leikskóla Kópavogs sem nær til námskráa, starfsmannastefnu og samvinnu við foreldra er gengið út frá þremur grundvallaratriðum:

- Samstaða og jákvæð samskipti/ samvinna kynja er leið til jafnréttis
- Stúlkur og drengir eiga sama rétt og hafa sömu skyldur
- Karlar og konur eiga sama rétt og hafa sömu skyldur

Til að framkvæma Jafnréttisstefnu leikskóla er sett fram verkefnastýrð jafnréttisáætlun með markmiðum, aðgerðum, ábyrgð og tímaramma. Með áætluninni verður unnið að því að framfylgja markmiðum Aðalnámskrár um jafnréttismenntun með því að samþætta jafnréttissjónarmið allri starfsemi leikskólans með áherslu á sértækum aðgerðum um kynjajafnrétti. Það hefur sýnt sig að þetta tvennt, ásamt öflugri fræðslu starfsfólks og barna er nauðsynlegt til þess að árangur náist. Með breyttu hugarfari og öflugri fræðslu verður starfsfólk betur í stakk búið að afbyggja staðlaðar hugmyndir barnanna um kynin, opna fyrir þeim fleiri möguleika sem kynjahlutverk eiga til að útiloka og um leið jafna stöðu stúlkna og drengja. Sú leikni sem börn öðlast í markvissri jafnréttiskennslu mun undirbúa þau fyrir virka þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Í [Aðalnámskrá leikskóla](#) segir m.a. að í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla séu skýr ákvæði um að á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. sé lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Leggja ber áherslu á að drengir og stúlkur eigi sem víðtækasta og jafnasta möguleika. Hvergi í skólastarfinu, í inntaki né starfsháttum, ættu að vera hindranir í vegi hvors kynsins. Mikilvægt er að í öllu skólastarfi og í öllum samskiptum séu þessi ákvæði jafnréttislaga höfð að leiðarljósi. Jafnréttismenntun vísar í senn til inntaks náms, námsaðferða og námsumhverfis.

Jafnréttisáætlun Núps

Markmið jafnréttisáætlunar:

- Að stuðla að jafnrétti kynjanna á sem viðtækustum grunni.
- Að koma fram við alla kennara, starfsmenn, foreldra og nemendur af virðingu.
- Stuðla skal að því að gæta jafnréttis í öllu starfi.
- Kynbundin mismunun er óheimil í hvaða formi sem hún birtist og er það stefna skólans að útrýma mismunun komi hún í ljós.
- Lögð er áhersla á að hafa kynjasambættingu að leiðarljósi við skipulagningu og mótun stefnu skóla.
- Lögð er áhersla á að í leikskólunum sé unnið gegn viðhorfum sem leitt gætu til aðstöðumunar vegna kyns, kynþáttar, trúarbragða, uppruna, fötlunar og kynhneigðar.
- Að tryggja að allt starfsfólk fái reglulega fræðslu um málefni tengd jafnrétti, að lágmarki á fjögurra ára fresti eða á sama tíma og endurmat á jafnréttisáætlun fer fram. Jafnréttisáætlun er endurmetin á fjögurra ára fresti

Nemendur

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Kennslu- og námsgögn eiga að stuðla að jafnrétti allra.</i>	<i>Að yfirfara reglulega öll kennslu- og námsgögn skólans og hafa í huga að þau gæti jafnréttis. Orðræðan þarf að vera þannig að börnin finni að öll viðfangsefnin séu fyrir þau og þau geti tekið þátt í öllum leikjum. Starfsfólk kynni fjölbreytt leikefni fyrir börnunum.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Á fyrsta skipulagsdegi að hausti er rætt um mikilvægi orðræðunnar. Kennslu-gögn og allt leikefnið er metið jöfnum höndum</i>
<i>Mæta skal þörfum sérhvers nemanda og tryggja að hann fái viðeigandi hvatningu og örvun í leik og starfi.</i>	<i>Unnið skal að því að mæta þörfum hvers barns í daglegu starfi</i>	<i>Deildarstjórar og annað starfsfólk deilda.</i>	<i>Allt árið</i>
<i>Þess skal gætt að ýta ekki undir staðalmyndir og að jafnvægi sé á milli þeirra kynjafyrirmynda og hugmynda sem birtast í textum og bókum.</i>	<i>Mikilvægt er að vera meðvitaður um texta og myndir í bókum, ef hallar á annan er mikilvægt að ræða við barnahópinn um það. Einnig er hægt að breyta textanum þannig að hann falli að hugmyndum um kynjajafnvægi.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Á alltaf við, rætt sérstaklega á deildarfundum á vorönn</i>
<i>Tryggja að öll börn hafi sama rétt, fái sama viðmót og njóti sömu hvatningar og örvunar í skólastarfi.</i>	<i>Regluleg fræðsla til starfsmanna til að hver og einn skoði eigin viðhorf til jafnréttiskennslu og hafi skilning á nauðsyn þess að börnin fái sama viðmót og sömu hvatningu. Stuðla skal að vináttu, samleik og jákvæðum samskiptum allra barna.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Fræðsla á skipulagsdegi að hausti, eftirfylgd á deildarfundum á vorönn</i>
<i>Leitast skal við að tryggja að nemendur upplifi að bæði karlar og konur starfi í skólanum og að bæði kyn vinni þar hin ýmsu verk.</i>	<i>Að jafna kynjahlutfallið í starfsmannahópnum og tryggja að allir starfsmenn, óháð kyni, gangi í þau verk sem vinna þarf hverju sinni.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Þegar auglýst er eftir starfsfólki eru bæði kynin hvött til að sækja um laus störf. Allir starfsmenn ganga í öll störf sem þarf að sinna.</i>

<i>Varast ber orðræðu sem upphefur eða niðurlægir á kostnað annarra</i>	<i>Fræðsla til starfsmanna og umræða til þess að þeir verða betur vakandi gagnvart slíkri orðræðu.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Fræðsla á skipulagsdegi að hausti.</i>
<i>Nemendur skulu hljóta fræðslu um jafnréttismál til að búa þá undir jafna þátttöku í samfélaginu. Að nemendur upplifi það eðlilegt að allir vinni hin ýmsu störf utan og innan heimilis.</i>	<i>Starfsmenn eru fyrirmyndir barnanna og þegar þeir ganga í þau störf sem fyrir liggja hefur það áhrif á börnin. Umræður um hlutverkaskiptingu á heimilum barnanna og á vinnustöðum, hvert er fyrirkomulagið og af hverju er það þannig. Lesa og ræða um bókina „Þegar Friðrik var Fríða og þegar Rósa var Ragnar“ (Windfeldt og Clante, 2008) á vinafundum og í hvíldarstundum. Sérstaklega skal vinna með bókina með tveimur elstu árgöngum leikskólans og nota umræðupunkta til að leiða samtalið.</i>	<i>Starfsmenn deilda.</i>	<i>Í daglegum störfum sem fyrirmyndir barnanna. Lestur og umræður um bókina „Þegar Friðrik var Fríða og þegar Rósa var Ragnar“</i>
<i>Í vettvangsferðum fá börnin fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf.</i>	<i>Þegar fjallað er um samfélagsmál er mikilvægt að huga að orðræðu starfsmanna og barna og velta upp öllum álita málum. Í vettvangsferðum er lögð áhersla á að skoða ólíka vinnustaði og ræða jafnrétti í víðum skilningi. Að skapa umræður meðal barnanna um verkaskiptingu á heimilum og vinnustöðum.</i>	<i>Starfsmenn deilda.</i>	<i>Þegar farið er í vettvangs-ferðir.</i>
<i>Koma í veg fyrir að börnin verði fyrir kynbundnu ofbeldi og kynbundinni eða kynferðislegri áreitni í skólanum</i>	<i>Að ræða um vináttu og samskipti í samverustundum. Leitast við að vera ávallt til staðar þar sem börnin eru í leik og starfi og vera tilbúin að grípa inn í. Nýta Vináttuverkefni Barnaheilla til að fjalla um vináttu og samskipti og annað námsefni sem tilheyrir viðfangsefninu ef og þegar tilefni er til.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans.</i>	<i>Allt árið</i>
<i>Jafnréttis skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skólalastarfinu.</i>	<i>Í stefnumótun leikskólans og allri áætlunargerð skal jafnrétti haft að leiðarljósi.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans.</i>	<i>Þegar unnið er í stefnumótun og við áætlanagerð.</i>
	<i>Mikilvægt er að kynja ekki börnin í leik. Farðu að leika þér við krakkana, ekki segja leika við stelpurnar/strákana</i>		

Foreldrar / Forráðamenn

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Ef fleiri en einn stendur að baki barns ber að líta á foreldra / forráðamenn sem jafngilda í foreldrasamstarfinu.</i>	<i>Kalla skal eftir upplýsingum frá foreldrum / forráðamenn um hagi, búsetu, símanúmer og netföng. Þegar blað barnsins er fyllt út í byrjun leikskólagöngu er mikilvægt að fá upplýsingar hjá þeim um hvernig þeir vilja haga samskiptum.</i>	<i>Stjórnendur skólans, deildarstjórar</i>	<i>Við innritun barna í leikskólann og í daglegum samskiptum.</i>
<i>Foreldrar / forráðmenn eru hvött jafnt til þátttöku í leikskólastarfinu.</i>	<i>Foreldrar/forráðamenn, óháð kyni, eru hvattir til þátttöku með því að senda upplýsingar til allra aðila.</i>	<i>Stjórnendur skólans, deildarstjórar</i>	<i>Þegar upplýsingar eru sendar í tölvupósti og í öllum auglýsingum frá leikskólanum.</i>
<i>Beina skal samskiptum, upplýsingum og skilaboðum að báðum foreldrum/forráðmönnum hvort sem þau eru í sambúð eða ekki.</i>	<i>Gæta skal þess að kalla jafnt í foreldra/forráðamenn af báðum kynjum þegar þarf að koma skilaboðum áleiðis í daglegum samskiptum</i>	<i>Stjórnendur skólans eða deildarstjórar</i>	<i>Í öllum daglegum samskiptum við foreldra /forráðamenn barnsins. Mikilvægt er að senda upplýsingar frá deildinni á alla foreldra / forráðamenn.</i>

Kennarar og aðrir starfsmenn

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Í leikskólanum starfi bæði konur og karlar. Laus störf standa bæði konum og körlum til boða.</i>	<i>Í öllum auglýsingum á vegum skólans eru karlar jafnt sem konur hvattir til að sækja um auglýsta stöðu.</i>	<i>Leikskólastjóri.</i>	<i>Í öllum tilfellum sem lausar stöður eru auglýstar.</i>
<i>Jafna kynjahlutfallið í starfsmannahópnum.</i>	<i>Ef tveir jafnhæfir einstaklingar sækja um auglýsta stöðu, skal sá af því kyni sem í minnihluta er að öðru jöfnu ganga fyrir við ráðningu. Mikilvægt er að hvetja til samfélagslegrar umræðu um að starf í leikskóla er ekki háð kyni.</i>	<i>Leikskólastjóri. Allir starfsmenn leikskóla.</i>	<i>Þegar ráðið er í lausar stöður. Árlega skal hvetja starfsmenn til samfélaglegra umræðna um að starf í leikskóla sé óháð kyni.</i>
<i>Verkaskipting skal vera ókynbundin. Gæta skal jafnréttis hvað varðar ábyrgð og þátttöku kennara og annarra starfsmanna í starfsmannahópnum.</i>	<i>Starfslýsingar eiga að henta öllum starfsmönnum leikskólans óháð kyni, það sama gildir um öll önnur tilfallandi störf.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans</i>	<i>Þegar unnið er við starfslýsingar og skipulagningu starfsins.</i>
<i>Að konur og karlar fái sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sömu og jafnverðmæt störf.</i>	<i>Í Jafnréttis og mannréttindastefnu Kópavogs kemur fram að konum og körlum sem starfa hjá sama atvinnurekanda skuli greidd jöfn laun fyrir jafnverðmæt störf í anda Jafnréttislaga. Konur og karlar skulu njóta sambærilegra launa, kjara og réttinda fyrir sömu eða jafnverðmæt störf. Laun skulu ákveðin á sama hátt fyrir bæði kynin og er starfsfólki heimilt að skýra frá launakjörum sínum, sbr. 19. gr. Jafnréttislaga.</i>	<i>Launadeild Kópavogsbæjar launasetur starfsfólk skólans og ber leikskólastjóra að fylgja því eftir að það sé framkvæmt í anda Jafnréttislaga.</i>	<i>Við gerð ráðninga-samninga og við launasetningu.</i>

<i>Að allir starfsmenn skólans geti eft kunnáttu sína og hæfni og hafi jafnan aðgang að starfsþjálfun og endurmenntun.</i>	<i>Samkvæmt Jafnréttis og mannréttindastefnu Kópavogs skulu allir starfsmenn Kópavogsbæjar standa jafnfætis þegar kemur að framboði og möguleikum til símenntunar og starfsþróunar óháð kyni. Allir skulu njóta sömu möguleika til að sækja þau námskeið sem haldin eru til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf. Starfsmenn leikskóla Kópavogs geta sótt námskeið á vinnutíma sínum. Að hausti er námsframboð kynnt öllum starfsmönnum og þeir hvattir til að velja sér fyrirlestra við hæfi.</i>	<i>Leikskólastjóri og deildarstjórar.</i>	<i>Þegar símenntunar-áætlun skólans er undirbúin. Á deildarfundum að hausti er farið yfir námsframboð og óskir starfsmanna deilda</i>
<i>Koma í veg fyrir að starfsfólk verði fyrir kyndbundnu ofbeldi eða kyndbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustaðnum.</i>	<i>Veita skal starfsfólki reglulega fræðslu um kynferðislegt áreiti og kyndbundið ofbeldi. Vísa í skilgreiningar frá vinnueftirlitinu</i>	<i>Stjórnendur skólans.</i>	<i>Fræðsluerindi á skipulagsdegi Kynnt fyrir nýju starfsfólki</i>
<i>Efla kynjafræðipækkingu starfsfólks. Nota skal orðfæri sem höfðar til allra kynja.</i>	<i>Reglulega er boðið upp á fræðslu um kynjafræði fyrir starfsfólk Fræðsla til starfsmanna þannig að þeir séu færir um að takast á við núverandi orðræðu barna og fullorðinna og snúa henni við.</i>	<i>Stjórnendur skólans bera ábyrgð á fræðslu. Allir starfsmenn bera ábyrgð á orðræðunni.</i>	<i>Sérstaklega skal vera vakandi yfir orðræðunni í samverustundum.</i>
<i>Starfsfólki sé gert kleift að samræma starfskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu.</i>	<i>Leitast skal við að gera kennurum og starfsfólki kleift að samræma starfskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu s.s. með sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna og þarfa vinnuveitanda. Ætlast er til þess að foreldrar taki jafnt á sig fjarveru frá vinnu vegna eigin barna.</i>	<i>Leikskólastjóri og aðrir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Þegar farið er yfir réttindi og skyldur starfsmanna á skipulagsdegi að hausti skal fjallað um samræmingu starfskyldna og fjölskyldulífs.</i>
<i>Nýta mannauð starfsmanna</i>	<i>Lögð er áhersla á jákvætt andrúmsloft, þar sem mannauður er nýttur og öll framlög og allar hugmyndir njóta virðingar.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans.</i>	<i>Á alltaf við. Ræða þessi mál á deildarfundum að hausti og eftir áramót.</i>